Från:
Skickat: Mon, 13 Oct 2025 14:22:52 +0100
Till: "registrator.rlk@regionstockholm.se" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: RS 2025-0095
Bilagor: Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - RS 2025-0096.pdf, Remissvar Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen Region Stockholm 2025-10-15.docx
Categories: A

Hej,

Bifogat hittar ni Stockholm Vatten och Avfall ABs remissvar av:
”Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RS 2025-0095”.

Skickar både en signerad pdf samt en en wordfil av remissvaret.

Med vänliga hälsningar

STOCKHOLM VATTEN OCH AVFALL
Tillsammans för världens mest hållbara stad

Stockholm Vatten och Avfall, 106 36 Stockholm
Besök: Bryggerivägen 10, Bromma
08-522 120 00, www.svoa.se

På svoa.se/integritetspolicy finns information om hur vi behandlar personuppgifter

Rose-Mari Magnussen
VD Stab

REMISSVAR

Till: Region Stockholms
registrator.rlk@regionstockholm.se

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RS 2025-0095

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall har ombetts att svara på remiss avseende Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen med diarienummer RS 2025-0095.

Bakgrund

För att vi ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo leva och verka i, behöver vi – alla aktörer i regionen – jobba tillsammans. Alla bidrar vi med olika pusselbitar och verktyg, utifrån våra olika förutsättningar, roller och ansvar. Genom att ha samsyn kring regionens styrkor, samhällsutmaningar, mål, viktiga regionala samband och system kan vi driva utvecklingen i Stockholmregionen framåt på ett kraftfullt och hållbart sätt. Den regionala utvecklingsplanen vägleder oss aktörer i vårt gemensamma arbete.

Regionstyrelsens infrastruktur och regionplaneringsutskott fattade den 3 juni beslut om att sända ut granskningshandlingen på remiss. Syftet med granskningen är att kvalitetssäkra planens innehåll.

Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter

Kapitel 1 Regional utveckling skapar vi tillsammans
Bolaget har inga synpunkter på detta kapitel.

Kapitel 2 Stockholmsregionens förutsättningar
På sidan 11, Vi blir fler som ska leva, bo och resa beskrivs att:

"Ytterligare en utmaning är energiförsörjning och det ökade behovet av el som följer både av den gröna omställningen och en ökad befolkning. Kapaciteten för

dricksvattenförsörjning, spillvatten- och masshantering har inte heller byggts ut i takt med bebyggelseutvecklingen."

Här vill bolaget gärna lägga till kapaciteten för **avfalls**hantering, som inte heller har byggts ut i takt med bebyggelseutveckling (och nya miljökrav).

Kapitel 3 Vår vision: Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i
Bolaget har inga synpunkter på detta kapitel.

Kapitel 4 Mål för Stockholmsregionens utveckling
På sida 22 beskrivning av mål 1.4 *Växthusgasutsläppen från konsumtion har minskat* framhålls att:

En specifik materialström som idag orsakar en stor andel av utsläppen är det plastavfall som hushållen inte sorterar ut från sitt restavfall. Denna plast genererar utsläpp när restavfallet förbränns för att producera fjärrvärme. Insatser behöver riktas brett i samhället.

Bolaget vill påpeka att sedan 2025 finns i regionen två av landets första eftersorteringsanläggningar för att särskilja plast ur restavfallet innan energiåtervinning. Därmed finns infrastruktur på plats och i drift som inom kort kommer att förändra denna förutsättning. Detta bör vägas i planering av framtida insatser. Lagstiftning som kräver brett införande av sådan sortering är även under utredning.

På sida 23 beskrivning av mål 2.1 *Stockholmsregionen har ökat sin förmåga att bedriva samhällsviktig verksamhet i fredstida kriser och höjd beredskap* saknas avfallshantering bland de exempel på samhällsviktig verksamhet som räknas upp.

Bolaget rekommenderar starkt att även avfallshantering tas med bland exemplen. En robust avfallshantering är en förutsättning för en fungerande stadsmiljö i kris och vid höjd beredskap. Brister kan ge upphov till smittspridning, skadedjur och minskad försvarsvilja hos medborgarna.

Mål 7. Dricksvattenförsörjning bör läggas till under livsvillkor då dricksvatten är en folkhälsofråga. Även övrig infrastruktur spelar förstås en viktig roll för målet "en jämlik, trygg och inkluderande region med en god livsmiljö".

Mål 8.5 Livsmiljöerna i Stockholmsregionens grön- och blåstruktur har förbättrats och den biologiska mångfalden har ökat. Det vore önskvärt att även påpeka om vikten av råvattentäkt, då rent vatten är en förutsättning för biologisk mångfald.

Kapitel 5 Stockholmsregionens rumsliga inriktning
På sidan 58 under *Kompletterande förhållningssätt som gäller inom alla bebyggelsekategorier* räknas följande förhållningssätt upp:
Tillämpa ett beredskapsperspektiv och säkerställ samhällsviktiga verksamheters funktion och långsiktiga behov av utrymme vid planering av ny bebyggelse.
Stockholm Vatten och Avfall håller med om att detta är mycket viktigt förhållningssätt.

Definitionen av samhällsviktiga funktioner ges på sidan 59 vilken inkluderar följande skrivning om avfallshantering:

• *Förmågan till säker hantering av avfall och slutligt omhändertagande genom återvinning eller bortskaffande.*

Bolaget anser att "*förberedande till återanvändning*" bör ingå som alternativ till slutgiltigt omhändertagande.

Regional bebyggelsestruktur
Sidan 58, Kompletterande förhållningssätt: *Tillämpa ett beredskapsperspektiv och säkerställ samhällsviktiga verksamheters funktion och långsiktiga behov av utrymme vid planering av ny bebyggelse.*

Definitionen av samhällsviktiga funktioner ges på sidan 59 vilken inkluderar följande skrivning om avfallshantering:

Förmågan till säker hantering av avfall och slutligt omhändertagande genom återvinning eller bortskaffande.

Förberedande till återanvändning bör ingå som alternativ till slutgiltigt omhändertagande.

Regionala tekniska försörjningssystem
Avseende resonemang kring avfallsanläggningar på sid 88 *Regionala tekniska försörjningssystem* önskar bolaget framhålla följande:

Lagstiftaren har, både på EU-nivå samt nationellt, under senare år ökat kraven på förebyggande av avfall genom återbruk samt källsortering av uppkommet avfall i fler fraktioner. Remisser förespeglar dessutom att ytterligare skärpningar av krav är förestående.

Bolaget vill därför betona att den varsamma hantering och uppdelning i fraktioner som framförallt återbruk, men även materialåtervinning, kräver kommer att få konsekvenser i form av att avfallshanteringen kommer att behöva ta större ytor i anspråk längs hela logistikkedjan. Det är av stor vikt att detta vägs in i planeringens alla faser.

Det förhållningssätt som fastställs i remissen är att:

Värna och utveckla befintliga avfallsanläggningar av regional betydelse.

Bolaget vill framhålla att för att kunna uppnå mål kring återanvändning av byggmaterial och återvinning kan det mycket väl även medföra **behov av nyetableringar**, och föreslår därför den alternativa formuleringen:

"*Värna och utveckla befintliga avfallsanläggningar av regional betydelse och etablera nya för att möta miljö-, klimat- och beredskapskrav*"

Tillgång till mark och ytor för tekniska anläggningar är en ständig utmaning i Stockholmsregionen. Framförallt saknas gemensam planering inom: • Övergripande

blågröna lösningar • Deponeringsmöjligheter för avfall i krig och kris. • Större regionala ledningsstråk • Samhällsviktiga underjordsanläggningar.

Texten kring vattenverk bör justeras till "Vattenverk av regional betydelse skall fortsatt förnyas och utvecklas."

Bolaget ser positivt på de kompletterande förhållningssätt, sid 90–91, som framhåller vikten av att samplanera teknisk infrastruktur med bebyggelseutvecklingen och säkerställa framtida funktion av denna.

Kartbilden på sidan 92 kan missförstås och bör visa de olika VA-organisationernas verksamhetsområden. Dessutom har Stockholm Vatten och Avfall, Telge och Norrvatten olika uppdrag.

Kapitel 6 Så går vi från ord till handling
Bolaget har inga synpunkter på detta kapitel.

Kapitel 7 Hur den regionala utvecklingsplanen förhåller sig till internationella, nationella och regionala mål
Bolaget har inga synpunkter på detta kapitel.

Kapitel 8 Den regionala utvecklingsplanens konsekvenser från ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv
Det är positivt att Regionen har valt att bredda miljökonsekvensbeskrivningen till en hållbarhetsbedömning. Det bidrar till förståelsen av att det finns målkonflikter kopplade till ett ökat bostadsbyggande samt mellan olika hållbarhetsområden.

Att det finns rekommendationer till planering på nivåer under den regionala utvecklingsplanen gällande att ta höjd för åtgärder i befintlig miljö för att uppnå god status i vattenförekomster är bra.

Det lyfts att ett robust vatten- och avloppssystem är viktigt för att stå emot det förändrade klimatet vi står inför, vilket är en viktig aspekt. En annan central aspekt, ur både klimat- och ekonomiskt perspektiv, är att även denna infrastruktur beaktas vid nyproduktion av bostäder för att minimera behovet av nyförläggning.

När det gäller masshantering saknas en diskussion kring bristen på ytor för att detta ska kunna ske nära bygg- och anläggningsprojekt. Detta nämns i relation till cirkulära processer för byggmaterial, men det är oklart om detta även inkluderar massor.

En klimatåtgärd som inte lyfts fram i planen är eldrift för tunga transporter och arbetsmaskiner. Eldrift minskar dessutom andra lokala partikelutsläpp, vilket är positivt för arbetsmiljön och lokala invånare.

Bilaga 2 Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
"Planens inriktning är att verka för att säkerställa mark och de tekniska försörjningssystemens funktion. Detta syftar på sikt till att säkra regionens elförsörjning och främja lösningar både för förnybar och planerbar energiproduktion, samt att verka för en större samsyn för att minska ledtiderna."

Denna inriktning bör gälla samtliga tekniska försörjningssystem.

Övrigt
Dricksvatten är en av vår tids största hälsoreformer och en förutsättning för att våra städer skall fungera. En fortsatt väl fungerande dricksvattenförsörjning bör därför finnas med i avsnittet om vision och mål. Att de olika dricksvattensystemen utvecklas regionalt kan vara exempel på en aktivitet för att åstadkomma mer redundanta och resilienta system.

Sedan förra RUFS-arbetet har EU tagit fram Strategi för vattenresiliens - Europeiska kommissionen. Den nya RUFs-planen saknar koppling till denna strategi.

Regionala lösningar och andra förslag i texten om t.ex. effektivisering, redundans och mer underhåll inom VA-området ger en stor ekonomisk utmaning för regionens VA-organisationer, men planen saknar inriktning kring hur de ekonomiska utmaningarna skall lösas.

Det finns en del beskrivningar och påståenden i texter och kartor som bolaget inte håller med om, texterna behöver granskas av någon med god kännedom om regionens VA-försörjning, exempel på detta är:

- att dricksvattensystemen inte är robusta och att det inte finns reservsystem (när vi har en mycket god situation jämfört med andra regioner i Sverige och utomlands)
- att befolkningsökning ger ett större behov av dricksvatten (när förbrukning snarare minskar)
- att avloppssystemet är omodernt
- att det finns ett VA-system i regionen, i praktiken är det flera olika VA-system
- det kan finnas kapacitetsbrist i VA-systemen, men att förlänga livslängd och reinvestera är en större utmaning

Bolaget noterar att tidigare synpunkt till den nya versionen av RUFS 2060 ej har uppmärksammats. Tekniska försörjningssystem behöver beskrivas mer utförligt, liksom tidigare RUFS2050. Även målformuleringar kring de tekniska försörjningssystemen är tydligare utryckta i tidigare versioner.

Christian Rockberger
Verkställande direktör